

Jedyny w swoim rodzaju

Obok premierowego spektaklu „Całun” i otwarcia wystawy fotografii Leszka Mądzika ważnym punktem jubileuszu 30-lecia Sceny Plastycznej KUL była dyskusja panelowa o recepcji tego teatru za granicą.

W sobotę, 21 października wspólnie zastanawiano się nad fenomenem jedynego w swoim rodzaju autorskiego teatru L. Mądzika. Wszyscy zgodnie podkreślali wyjątkowość tego zjawiska w kulturze.

Dr Nina Király z Węgier, ze względu na temat śmierci obecny w spektaklach teatru, porównała je – w sferze plastycznej – do „Obrazów śmierci” H. Holbeina. Szukając innych odniesień w sferze kultury, autorka przywołała też świat sagi skandynawskiej, gdzie istotną rolę odgrywa postać tzw. opowiadacza snu. Zjawia się ona w momentach granicznych i ma pomóc w przekroczeniu granicy śmierci i ogarnięciu pamięcią całego swego życia. Teatr Mądzika opowiada także o stanach granicznych i egzystencjalnych – mówiła dr Király. Autorka zwróciła też uwagę na jednomyślny tytuł spektakli Sceny Plastycznej, sugerujące, że resztę trzeba zobaczyć i in-

dywidualnie przeżyć.

O problemach podejmowanych przez teatr L. Mądzika mówił też prof. Allen Kuharski z USA, który przypomniał, że polski teatr wizualny jest kontynuacją tradycji Wyspiańskiego. Podkreślał fakt, że L. Mądzik odrzucił wszelkie nowoczesne technologie, techniki multimedialne, dając przez to – zdaniem autora – do zrozumienia, że odnosi się krytycznie do komercji w kulturze i nie traktuje sztuki tylko jako towaru na sprzedaż. Prof. Kuharski zwrócił też uwagę na wyjątkowość sytuacji Sceny Plastycznej wspieranej przez uniwersytet, co nie jest możliwe w USA.

Prof. Jana Pilátová z Czech stwierdziła, że spektakle teatru Mądzika to połączenie tego, co zewnętrzne i wewnętrzne, aktor zaś Sceny Plastycznej jest specyficznym animatorem plastycznej materii przedstawienia, czyli tym, który wydobywa z niego duszę.

Helen Bruner z Wielkiej Brytanii zwróciła uwagę na stronę muzyczną spektakli Sceny Plastycznej KUL. Prezentując na skrzypcach znamienne motywy muzyczne, wyjaśniała ich znaczenie, uświadamiając jak głębo-

ko muzyka współtworzy wszystkie przedstawienia.

O miejscu i znaczeniu teatru Mądzika we współczesnej kulturze mówił dr Wiktor Bieriozkin z Rosji. Wykładał – najważniejsze jego zdaniem – cechy tego teatru: indywidualny, stały temat spektakli, traktujący o problemach „metafizycznych”, narodzinach, życiu i śmierci.

Wagner Cintra z Brazylii stwierdził, że kultura teatralna jego kraju nie ułatwia odbioru spektakli Sceny Plastycznej: brak dialogu i rozwoju akcji powodują niekiedy odrzucenie przedstawienia przez publiczność wychowaną na teatrze tradycyjnym. Autor wystąpienia podkreślił jednak inspirującą rolę spektakli, szczególnie w odniesieniu do reżyserów.

Świat fascynacji i inspiracji twórcy Sceny Plastycznej odsłonił się również podczas autorskiej wystawy fotograficznej. Leszek Mądzik tak pisze o swojej pasji: „Zdjęcia powstają podczas podróży z teatrem. Zawsze jest czas, aby je wykonać. Pejzaże, postacie, przedmioty zastają w różnych przedziwnych miejscach na świecie. Ich utrwalony ślad nie jest zasadniczym elementem przy powstawaniu spektakli, potrzebują go jednak, bardziej intuicyjnie niż konkretnie”.

Elżbieta Skrzypek